

[Boligministeren.]

forskellige forhåndenværende typehuse. Boligministeriet har i øvrigt ikke på dette område muligheder for at styrke husmoderens stilling, idet det jo almindeligvis er den enkelte bygherre selv, der vælger arkitekt eller vælger typehus.

I udlejningsbyggeriet er kontakten mellem de projekterende og de fremtidige brugere af boligerne ikke så umiddelbar, at arkitekten udelukkende kan lægge sit arbejde an efter, at den første bruger af lejligheden altid har ret. Det bliver her mere de generelle og fremtidsorienterede forbrugersynspunkter, man må søge at klarlægge og imødekomme ved projekterings valg mellem forskellige løsninger, og der foreligger talrige enqueter og mange vidnesbyrd om, at bygherrer og arkitekter, typehusfabrikanter og leverandører af dele til det konfektionerede byggeri er stærkt interesserede i at få brugererfaringer og -synspunkter undersøgt og bearbejdet. Statens byggeforskningsinstitut er aktiv på dette område, og bl. a. kan jeg som noget aktuelt nævne, at byggeforskningsinstituttet vil foranstalte en undersøgelse i den store nye bebyggelse ved Værebrovej i Gladsaxe for at få klarlagt, hvordan de her indrettede utraditionelle lejlighedstyper fungerer i praksis.

Jeg vil også gerne pege på den omfattende aktivitet, der af Byggecentrum indledtes i 1965 ved oprettelse af et samarbejdsudvalg mellem Byggecentrum og 22 kvindeorganisationer, herunder De danske Husmoderforeninger, statens husholdningsråd, Forbrugerrådet, statens byggeforskningsinstitut, boligministeriets produktivitetsudvalg plus enkelte andre. Udvalgsarbejdet har allerede givet praktiske resultater i form af offentliggørelse af råd vedrørende de bedst egnede materialer til de forskellige rum i boligen. Der er udarbejdet rapport om de funktionalistiske rigtige badeværelser, en udstilling med tilhørende foredragsvirksomhed i Byggecentrum har fundet sted, der er foretaget en analyse af køkkenets indret-

ning og afholdt konkurrence om køkkener samt afholdt kurser om de bevægelseshæmmede i bolig, byplan og trafik. Samarbejdsudvalget arbejder gennem en række underudvalg, og man har netop vedtaget, at der skal nedsættes et særligt underudvalg til behandling af de kollektive faciliteter i forbindelse med boligerne. Jeg tror, at der gennem et udvalgsarbejde af denne art med et efterfølgende oplysningsarbejde er mulighed for at få et sted, hvor man bedst får frugt-bargjort det initiativ, der kan ligge i husmødrenes deltagelse i dette arbejde.

Hvad angår det almennyttige byggeri, er der skabt mulighed for, at forbrugerønskerne bliver tilgodeset allerede på planlægningsstadiet. Det er jo kommunerne, der er med. Der kræves samtykke af kommunerne, og kommunalbestyrelserne har mulighed for at varetage forbrugernes interesse. I øvrigt skal i sociale selskabers bestyrelser beboerne være repræsenteret. I andelsboligforeninger er det sådan, at normalvedtægten fastslår, at nyt boligbyggeri ikke kan iværksættes uden besluttende generalforsamling.

I det private udlejningsbyggeri, som boligministeriet ikke fører kontrol med — det er jo ikke reguleret, det er frit — er der givetvis ikke tilsvarende muligheder for, at forbrugerne, herunder husmødrene, kan øve indflydelse på planlægningsstadiet, men hvis fru Hanne Budtz har forslag til også at løse dette problem, vil jeg naturligvis være særdeles lydhør.

Hanne Budtz: Jeg takker for ministerens svar. Jeg er ikke i tvivl om, at der, som det nu også blev nævnt, gøres meget til oplysning af forbrugerne. Det, der er mit ønske, er, at forbrugerne får en medindflydelse. Når ministeren oplyser, at i hvert fald på det almennyttige boligbyggeris område — det var også dér, jeg mente der særlig kunne gøres en indsats fra ministerens side — har man en bestemmelse om, at forbrugerne skal være repræsenteret, så må man håbe, at denne diskussion når ud, så man også får